

[Poul Dam.]

princip, i hvert fald et princip, der hænger sammen med grundloven, og det kan vi ikke ændre. Spørgsmålet er, om man ikke kunne finde en formulering, som gav udenrigsministeren mulighed for at frafalde disse forbehold på et eller andet tidspunkt, men at man alligevel havde dem med her, og at man fik fastsat en procedure, som sikrede, at ikke en eller anden — for mig ganske vist i øjeblikket helt utænkelig — udenrigsminister, som ikke forstod, hvad sagen drejede sig om, ville fjerne nogle af de forbehold, som vi ikke ønsker at fjerne.

Kjær Rasmussen: Jeg tror ikke rigtig, udenrigsministeren forstod, hvad jeg sagde. Efter min og efter vores opfattelse er det de borgerlige frihedsrettigheder, som er for snævre. Jeg nævnte i min tale før, at der var lande som f. eks. Sovjet, Østeuropa, de asiatiske, afrikanske og latinamerikanske lande, der var mere optaget af de sociale og økonomiske rettigheder. Vi mener også, at frihedsrettighederne må gælde for de sociale og for de økonomiske områder, og det er nok dér, forskellen i virkeligheden ligger på udenrigsministeren, som er tilhænger af det kapitalistiske system, og undertegnede. Jeg må lige til slut advare udenrigsministeren imod — eller henstille til ham om at lade være med — at sætte lighedstegn mellem det, jeg står for med hensyn til frihedsrettigheder, og så den praksis, som f. eks. Sovjetunionen udøver. Det har ingen steder hjemme.

Udenrigsministeren (Poul Hartling): Det er altid kedeligt at skulle skuffe sine medmennesker, og når derfor det ærede medlem hr. Otto Mørch siger, han er skuffet over mit indlæg, så er jeg da glad for at kunne sige, at det er uden grund. Det ærede medlem sagde, at jeg polemiserede vedrørende regeringernes mere eller mindre liberale indstilling. Jeg vil gøre opmærksom på, at det, jeg gjorde, var at forsvare den tidligere regering. Det ærede medlem hr. Lembourn mente, at man kunne påvise, at her var denne regering mere liberal, og dertil sagde jeg, at det er den på mange punkter, det vil jeg stadig fastholde, men dette punkt var ikke noget godt eksempel, fordi man vel havde foretrukket, at bestemmelsen ikke

var med, men da den nu kom med, så var man indstillet på i alle de nordiske lande, at man kunne acceptere den uden forbehold. Det var altså snarere et lille forsvar for, hvad der skete i 1962, hvor vi formodentlig ville have gjort det samme — jeg tror oven i købet, vi var enige om at gøre det — end det var nogen polemik.

Med hensyn til hr. Poul Dams bemærkninger om, at man vil have mere præcise beslutninger, så forekommer det mig, at den løsning, hr. Poul Dam peger på, ville gøre beslutningerne mindre præcise, idet man altså skulle indføje nogle forbehold og udelade andre forbehold eller indføje alle forbehold og så skrive: men justitsministeren eller udenrigsministeren er bemyndiget til under visse forhold at ophæve nogle af disse forbehold. Jeg tror i og for sig, at det er usikrere end at sige: vi tilslutter os konventionerne med de forbehold, som er noteret, og som man så siden selv kan frafalde, idet man vel at mærke ikke kan indføje nye, naturligvis.

Det er naturligvis omsonst at føre en polemik eller en diskussion videre med det ærede medlem hr. Kjær Rasmussen, for jeg nærer ingen rosenrøde forhåbninger om, at jeg skulle kunne overbevise ham om mit synspunkt. Jeg kan takke for de advarsler, han giver mig, som er lige så urimelige, som de er overflødige. De borgerlige frihedsrettigheder er for snævre, siger det ærede medlem. Jeg vil blot understrege en gang til, at de socialistiske, hvad enten det er teori eller praksis, hvad enten det er i det ærede medlems udformning eller i andres, i hvert fald ikke kan fremstilles som mere fremskridtsvenlige med hensyn til menneskerettigheder og frihed for det enkelte menneske.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.